

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 5.2.2007
COM(2007) 39 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

**par zvejas kapacitātes un zvejas piepūles rādītāju uzlabošanu saskaņā ar kopējo
zivsaimniecības politiku**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

par zvejas kapacitātes un zvejas piepūles rādītāju uzlabošanu saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku

Satura rādītājs

1.	Paziņojuma mērķis	3
2.	Zvejas kapacitātes un zvejas piepūles definīcija	3
2.1.	Zvejas kapacitāte	3
2.2.	Zvejas piepūle	3
3.	Zvejas kapacitātes kvantitatīva noteikšana	4
3.1.	Zvejas kapacitātes rādītāji, ņemot par pamatu kuģa raksturlielumus	4
3.1.1.	Zvejas kuģa tilpība tonnās	4
3.1.2.	Zvejas kuģa jauda	5
3.1.3.	Citi zvejas kapacitātes raksturlielumi, ņemot par pamatu kuģa raksturlielumus	6
3.2.	Zvejas kapacitātes rādītāji, ņemot par pamatu zvejas rīkus	6
3.2.1.	Zvejas rīku veids un izmērs. Efektivitāte un selektivitāte	6
3.2.2.	Zvejas kapacitātes rādītāji traļiem	7
3.2.3.	Zvejas kapacitātes rādītāji āķu jedām	7
3.2.4.	Zvejas kapacitātes rādītāji riņķvadiem	7
3.2.5.	Zvejas kapacitātes rādītāji murdiem	7
3.2.6.	Zvejas kapacitātes rādītāji žaunu tīkliem un rāmju tīkliem	7
3.2.7.	Kontrole un izpilde	7
4.	Tehnikas attīstība	8
5.	Zvejas darbības	9
5.1.	Zvejas darbību definīcija	9
5.2.	Darbības reģistrēšana un pārraudzība; zvejas žurnāls	9
6.	Turpmākā virzība	10
7.	Secinājumi	11

1. PAZIŅOJUMA MĒRĶIS

Flotu kapacitātes pielāgojums atbilstīgi pieejamajām zvejas iespējām un zvejas piepūles ierobežojums, kas vajadzīgs zivju krājumu saglabāšanai, ir svarīgākie kopējās zivsaimniecības politikas pārvaldības instrumenti.

Šā paziņojuma mērķis ir sākt diskusiju par vispiemērotāko veidu, lai kvantitatīvi izteiktu zvejas kapacitāti un zvejas piepūli saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku.

2. ZVEJAS KAPACITĀTES UN ZVEJAS PIEPŪLES DEFINĪCIJA

2.1. Zvejas kapacitāte

Zvejas kapacitāti definē kā kuģa vai kuģu grupas spēju zvejojot zivis¹. Kapacitātes kvantitatīvai noteikšanai ir divas pieejas.

Saskaņā ar ekonomisko pieeju kuģa vai kuģu grupas kapacitāti pielīdzina maksimālajai *izlaidei* vai maksimālajam zivju daudzumam, ko var potenciāli nozvejot konkrētā laikposmā, ja kuģus izmanto pilnībā un ja zivju krājumu stāvoklis ir pietiekami labs.

Saskaņā ar citu pieeju, ko parasti izmanto zivsaimniecības pārvaldībai, zvejas kapacitātes kvantitatīvā noteikšanā par pamatu izmanto flotu potenciālu, ko veido flotu *ietekme* uz zivju krājumu nozveju, ņemot vērā zivju mirstības palielināšanos. Maksimālās potenciālās ietekmes kvantitatīvai noteikšanai par pamatu var izmantot kuģa vai zvejas rīku raksturlielumus. Minēto kuģu vai zvejas rīku raksturlielumus var dēvēt arī par zvejas kapacitātes parametriem.

Saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku zvejas kapacitāte līdz šim izteikta kvantitatīvi, ņemot vērā kuģu raksturlielumus. Šāda pieeja tika izmantota pirmajās daudzgadu vadības programmās, ko pieņēma 1980. gadu sākumā. Tajā laikā izmantotie zvejas kapacitātes rādītāji bija kuģu tilpība tonnās un dzinēju jauda, un tie iekļauti kopējās zivsaimniecības politikas pamatregulā², kas sniedz arī iespēju noteikt zvejas kapacitāti pēc zvejas rīku skaita un/vai daudzuma.

2.2. Zvejas piepūle

Kopienas tiesību aktos kuģa zvejas piepūle definēta kā tā kapacitātes un darbības rezultāts. Kuģu grupas zvejas piepūle definēta kā visu kuģu zvejas piepūles summa.

Par zvejas piepūli var uzskatīt ieguldīto enerģijas daudzumu, kur kapacitāti raksturo jauda un darbību raksturo ilgums, kura laikā izmanto jaudu. Šāds definējums ir vieglāk izprotams, ja kapacitāti definē kā kuģa jaudu (skatīt 3.1.2.).

¹ Gréboval D. (ed.) *Managing fishing capacity: selected papers on underlying concepts and issues*. FAO Fisheries Technical Paper. No. 386. Rome, FAO. 1999.

² 3. pants Padomes 2002. gada 20. decembra Regulā (EK) Nr. 2371/2002 par zivsaimniecības resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku.

3. ZVEJAS KAPACITĀTES KVANTITATĪVA NOTEIKŠANA

3.1. Zvejas kapacitātes rādītāji, ņemot par pamatu kuģa raksturlielumus

Ierasta prakse ir noteikt kapacitātes kvantitāti, ņemot par pamatu kuģa raksturlielumus. Šī pieeja ir vienkārša un samērā viegli piemērojama, vismaz attiecībā uz tilpību tonnās. Tilpība tonnās un jauda ir divi visbiežāk izmantotie rādītāji, lai gan ir arī citi rādītāji

3.1.1. Zvejas kuģa tilpība tonnās

Kuģa tilpība tonnās ir visa kuģa vai tā daļas ietvertā tilpība. Ir vairākas sistēmas, lai aprēķinātu kuģa tilpību tonnās, un šīs sistēmas būtiski atšķiras, ņemot vērā tilpumus, ko izmanto aprēķinu veikšanai.

KZP īstenošanas sākumā dalībvalstis piemēroja dažādus standartus, lai mērītu tilpību tonnās. Tikai kuģi, kuru garums pārsniedza 24 m un kuri veica starptautiskus reisus, tika mērīti, izmantojot kopēju sistēmu visā Kopienā, jo uz tiem attiecās Londonas Konvencija³.

1994. gadā Padome pieņēma pašlaik spēkā esošo definīciju attiecībā uz tilpību tonnās, kas attiecas uz visiem Kopienas zvejas kuģiem⁴. Kuģiem, kuru kopējais garums ir 15 m vai vairāk, kopējo tilpību tonnās aprēķina, ņemot vērā kuģa kopējo ietverto tilpību, kā definēts Londonas Konvencijā, kamēr kuģiem, kuru kopējais garums ir mazāks par 15 m, kopējo ietverto tilpību aizstāj ar kuģa korpusa tilpības aprēķinu (ņemot vērā tā garumu, platumu un dziļumu).

Kopš 2003. gada beigām visus Kopienas zvejas kuģus mēra, izmantojot kopēju definīciju kuģu tilpības, kas izteikta tonnās, noteikšanai. Tas ir nozīmīgs KZP sasniegums. Tomēr laiku pa laikam zvejniecības pārstāvji pieprasa noteiktas vietas uz kuģa neiekļaut tilpības tonnās aprēķināšanā vai nepiemērot tām iekļaušanas un izslēgšanas režīmu⁵. Komisija uzskata, ka tas būtu solis atpakaļ, kas nelabvēlīgi ietekmētu pašreizējos kapacitātes pārvaldības pasākumus. Agrāk tilpību tonnās dalībvalstīs aprēķināja dažādi, bet visām aprēķinu sistēmām kopīgs bija tas, ka, veicot aprēķinu, dažas vietas uz kuģa netika ņemtas vērā. Tas darīja sistēmu komplikētāku un sekmēja nepareizu ziņojumu sniegšanu par [kuģa] telpas izmantojumu, lai aizstātu vecus kuģus ar jauniem un lielākiem kuģiem.

Pieredze liecina, ka pašlaik spēkā esošā tonnās izteiktā tilpības definīcija ir pietiekami laba un ka netiek plānots to grozīt pašos pamatos.

Tomēr joprojām varētu ieviest nelielus grozījumus Kopienā piemērojamajos tonnās izteiktās tilpības aprēķināšanas standartos, piemēram, definējot precizitāti, kas jāievēro bruto tilpības (GT) aprēķināšanā vai, nosakot veidu, kā aprēķināt tilpumu atsevišķos gadījumos, piemēram, katamarānu kuģiem, kuru garums ir mazāks par 15 m.

³ Starptautiskā Konvencija par kuģu tilpības noteikšanu, parakstīta Londonā 1969. gadā (*International Convention on Tonnage Measurement of Ships signed in London in 1969*).

⁴ Padomes Regula (EEK) Nr. 2930/86, kas nosaka zvejas kuģu īpašības. Padomes 1994. gada 22. decembra Regula (EK) Nr. 3259/94, kas groza Regulu (EEK) Nr. 2930/86, kas nosaka zvejas kuģu īpašības. Komisijas 1995. gada 20. marta Lēmums par pielikuma prasību īstenošanu Padomes Regulai (EEK) Nr. 2930/86, ar ko nosaka zvejas kuģu īpašības.

⁵ Saskaņā ar iekļaušanas un izslēgšanas režīmu, kas noteikts ar Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 13. pantu, jebkāda kapacitātes iekļaušana dalībvalsts flotē ir jākompensē, izslēdzot vismaz tikpat lielu kapacitāti, izsakot to gan tilpības tonnās, gan jaudas izteiksmē.

Pašlaik spēkā esošie noteikumi ir izklāstīti trīs tiesību aktos: Padomes Regulā (EEK) Nr. 2930/86, Padomes Regulā (EEK) Nr. 3259/94, ar ko groza iepriekšminēto regulu, un Komisijas Lēmumā 95/84/EK, ar ko regulē noteikumu īstenošanu. Lai Kopienas tiesību aktus darītu vienkāršākus, Komisija ierosinās jaunu konsolidētu Padomes regulu, kurā tiks definēti kuģu raksturlielumi un kas aizstās pašreiz spēkā esošos tiesību aktus.

3.1.2. Zvejas kuģa jauda

Zvejas kuģa jauda Kopienas tiesību aktos⁶ ir definēta kā kopējā maksimālā nepārtrauktā jauda, ko iegūst no katra dzinēja spararata un ko var izmantot kuģa dzenskrūves piedziņai. Tāpēc saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem zvejas kuģa jauda ir tā dzinējspēka jauda.

Kuģi izmanto arī tā dēvēto papildjaudu. Papildjaudu var definēt kā kopējo uz kuģa uzstādīto jaudu, kas nav iekļauta dzinējspēka jaudas definīcijā. Papildjaudas izmantojums nodrošina šādu iekārtu funkcionēšanu: ar kuģa darbināšanu saistītas iekārtas (sūkņi, stūres iekārta u.tml.), iekārtas zvejas darbību veikšanai, iekārtas zivju apstrādei un saglabāšanai, kuģa aprīkojums sadzīves vajadzībām (apgaisojums, apkure, iekārtas ēdiena gatavošanai) un elektroniskās zvejas vai navigācijas ierīces.

Papildjauda veido zvejas kuģa kopējās jaudas nozīmīgu daļu, īpaši lielo zvejas traleru gadījumā. Papildjaudas pieaugums ir devis iespēju izmantot lielākus tīklus un nodrošinājis iespēju zvejot lielos dziļumos. Tāpēc Komisija ierosinās, ka dalībvalstīm papildjauda jāiekļauj zvejas kapacitātes definīcijā.

Pašlaik spēkā esošajai dzinēja jaudas mērīšanas un sertificēšanas sistēmai ir nopietni trūkumi. Ir iespējams sertificēt dzinēju, norādot daudz mazāku jaudu par tā maksimālo nepārtraukto jaudu. Mazāku jaudas vērtējumu, nekā reāli esošā (*de-rating*) parasti panāk, koriģējot degvielas iesmidzināšanas rādītājus dzinēja sertificēšanas procesā. Šos iestādījumus var viegli regulēt un rezultātā pēc dzinēja uzstādīšanas ir gandrīz neiespējami veikt tā jaudas pārraudzību vai pārbaudi.

Komisija veic darbu, lai izstrādātu jaunu sertificēšanas sistēmu dzinēja jaudas noteikšanai, lai sertificētā jauda atbilstu faktiskajai maksimālajai nepārtrauktajai jaudai; rezultātā vienādas jaudas dzinēji būs jānovērtē vienādi.

Jautājums ir tehniski sarežģīts un to nevar atrisināt, nesadarbojoties ar dzinēju ražotājiem, klasificēšanas iestādēm un pārvaldes iestādēm, kas ir atbildīgas par sertificēšanas procedūrām dalībvalstīs.

Jaunas sertifikācijas sistēmas īstenošanai būs vajadzīgas jaunas tiesību normas, kas aizstātu Padomes Regulas (EEK) Nr. 2930/86 5. pantu. Jaunajos noteikumos papildjauda jāiekļauj kapacitātes definīcijā. Komisija plāno dzinēja jaudas sertificēšanai par pamatu izmantot pašlaik spēkā esošo sertificēšanas sistēmu, kad sertificē, ņemot vērā slāpekļa oksīdu faktisko izmešu daudzumu, kā noteikts saskaņā ar *MARPOL* Konvencijas IV pielikuma noteikumiem⁷, bet šai metodei jāsniedz turpmāks tehnisks novērtējums.

⁶ Padomes Regulas (EEK) Nr. 2930/86, kas nosaka zvejas kuģu īpašības, 5. pants.

⁷ 1973. gada Starptautiskā konvencija par piesārņošanas novēršanu no kuģiem, kurā grozījumi izdarīti ar 1978. gada Protokolu (turpmāk – *MARPOL* 73/78).

3.1.3. *Citi zvejas kapacitātes raksturlielumi, ņemot par pamatu kuģa raksturlielumus*

Var izmantot citus kapacitātes rādītājus, lai gan tie nesniedz lielu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar tilpību tonnās un jaudu.

Zivju tilpņu tilpību dažreiz izmanto kā zvejas kuģa kravnesības rādītāju. Attiecībā uz bentiskajiem zivju krājumiem šim rādītājam lielākajā daļā gadījumu nav būtiskas nozīmes, jo zivju tilpnes reti kad tiek piepildītas. Pretstatā tam, pelagiskās zvejas traleriem un seineriem bieži vien jāsaīsina zvejas reisu ilgums zivju tilpņu izmēra dēļ. Tomēr šis rādītājs ir cieši saistīts ar kopējo kuģa tilpību (piemēram, bruto tilpību tonnās (GT)) un to ir grūti pārraudzīt.

Saldēšanas kapacitāti arī var uzskatīt par atbilstīgu kapacitātes rādītāju. Saldēšanas kapacitāti raksturo zivju masa, ko var sasaldēt laika vienībā; atsevišķu zivju krājumu gadījumā tam ir ierobežojoša faktora loma. Tomēr saldēšanas kapacitāti būtu ļoti sarežģīti sertificēt un pārraudzīt. Papildjaudu var izmantot kā saldēšanas kapacitātes aizstājēju, jo saldēšanas un dzesēšanas procesu nodrošināšanai vajadzīgs liels enerģijas daudzums; tas varētu būt vēl viens arguments par labu tam, lai papildjaudu iekļautu kuģa kapacitātes aprēķināšanā.

Vilktspēja ir ierosināta kā atbilstīgs rādītājs traleriem. To definē kā maksimālo spēku, ko var attīstīt kuģis, velkot attiecībā pret fiksētu punktu. Vilktspēja vienmēr ir bijusi velkoņu (un bieži arī traleru) spēja, un ir noteiktas tās mērīšanas standartmetodes. Tomēr mērījumu veikšana ir dārga, un to skartu tā pati problēma, kas ietekmē dzinēja jaudas mērījumus; ja dzinēja jauda novērtēta mazāka par tā faktisko jaudu, arī vilktspēja novērtēta mazāka.

3.2. **Zvejas kapacitātes rādītāji, ņemot par pamatu zvejas rīkus**

3.2.1. *Zvejas rīku veids un izmērs. Efektivitāte un selektivitāte*

Zvejas rīku raksturlielumi, īpaši to izmērs, jāņem vērā kā rādītāji, kas raksturo kuģa potenciālu zivju mirstības izraisīšanā. Ja zvejas rīku veids un izmērs, ko zvejnieki ir tiesīgi izmantot konkrētu zivju krājumu zvejā, ir precīzi definēti, zvejas kapacitāti var vieglāk izteikt kvantitatīvi, par pamatu ņemot minēto informāciju.

Efektivitāte un selektivitāte

Nav noteikta robeža starp tiem zvejas rīku raksturlielumiem, kuri ietekmē efektivitāti (vispārējo spēju zvejot), un tiem, kas ietekmē selektivitāti (spēju selektīvi zvejot konkrētas zivju sugas vai konkrēta izmēra zivis). Komisija ierosinās, lai zvejas rīku veidu un izmēru vērtētu kā efektivitāti ietekmējošus faktoros, tādējādi ņemot vērā zvejas potenciālu vai zvejas kapacitāti, kamēr dažus zvejas rīku raksturlielumus, piemēram, linuma acu izmēru vai [zivju] nošķiršanai paredzētās ierīces vērtētu kā selektivitāti ietekmējošus faktoros. Lai gan šāda pieeja ir vienkāršota, to izmanto, lai pārvaldības pasākumus, kuru mērķis ir ierobežot kapacitāti, nošķirtu no tiem pasākumiem, kuru mērķis ir uzlabot selektivitāti.

Komisija to ņems vērā, sagatavojot priekšlikumus turpmākajiem tiesību aktiem kapacitātes pārvaldības jomā un tehnisku saglabāšanas pasākumu jomā.

Zvejas rīku veids

Lai zvejas kapacitāti izteiktu kvantitatīvi, ņemot par pamatu zvejas rīkus, ir lietderīgi zvejas rīkus klasificēt divās grupās, ņemot vērā to, vai tie ir piestiprināti pie kuģa vai nē. Ja zvejas rīki ir piestiprināti pie kuģa, laiku, kad tos izmanto zvejai, var aprēķināt, par pamatu ņemot

laiku, kad kuģis atradies jūrā. Tas attiecas uz traļiem un vadiem, kā arī uz dažu veidu āķu jedām. Ja zvejas rīku atstāj zvejas vietā kamēr kuģis izvieto citus zvejas rīkus vai dodas atpakaļ uz ostu, zvejai paredzētā laika noteikšana vai zvejas darbība nav atkarīga no laika, kad kuģis atradies jūrā, tādēļ ir daudz grūtāk to mērīt. Tas attiecas arī uz žaunu tīkliem, rāmju tīkliem vai murdiem.

3.2.2. *Zvejas kapacitātes rādītāji traļiem*

Tralēšanas būtiska iezīme ir ūdens filtrēšana. Nosakot optimālo tralēšanas ātrumu, kas ir atkarīgs no mērķsugām, zvejas rīka atvēruma laukumu, ko mēra kvadrātmetros (m^2), var pietiekami labi izmantot zvejas kapacitātes kvantitatīvai noteikšanai.

Gan bentisko, gan pelagisko tralēšanu var raksturot, ņemot vērā jau aprakstīto atvēruma laukumu. Rāmju traļus raksturo pēc rāmja garuma, kas nosaka atvēruma laukumu šā veida traļiem.

3.2.3. *Zvejas kapacitātes rādītāji āķu jedām*

Āķu jedu zvejas kapacitāti var izteikt kvantitatīvi, ņemot vērā āķu skaitu, vai, ja attālums starp āķiem ir vienmērīgs, ņemot vērā āķu jedas garumu.

3.2.4. *Zvejas kapacitātes rādītāji riņķvadiem*

Riņķvadu kapacitāti var noteikt pēc to kopējā garuma un dziļuma, kas ir specifisks katras mērķsugas zvejā. Uzmanība jāpievērš zivju pievilināšanas ierīcēm (*FAD*), ar kuru palīdzību var palielināt kapacitāti tādā apmērā, ko grūti izteikt kvantitatīvi. Riņķvadus vienmēr piestiprina pie kuģa.

3.2.5. *Zvejas kapacitātes rādītāji murdiem*

Kapacitāti, zvejojot ar murdiem, var izteikt kvantitatīvi, ņemot vērā murdu skaitu un izmēru. Citi murdu raksturlielumi, piemēram, to forma, atvēruma lielums un dažas specifiskācijas attiecībā uz izmantotajiem materiāliem būs lielā mērā atkarīgi no konkrēta zvejas veida un tos var raksturot kā tehniskus pasākumus.

3.2.6. *Zvejas kapacitātes rādītāji žaunu tīkliem un rāmju tīkliem*

Šo tīklu zvejas kapacitāte ir tieši saistīta ar izmēru, tāpēc tīklu skaits, to garums un dziļums ir uzskatāmi par atbilstīgiem kapacitātes rādītājiem. Tāpēc kā rādītāju var izmantot virsmas laukumu uz vienu tīklu. Linuma acu izmērus un citus raksturlielumus raksturo kā tehniskus pasākumus.

3.2.7. *Kontrole un izpilde*

Vispārīgi atzīts, ka jebkura sistēma, ar kuras palīdzību pārvalda kapacitāti vai zvejas piepūli, ņemot par pamatu zvejas rīku rādītājus, būs grūtāk pārraugāma un īstenojama nekā sistēma, kur par pamatu ņemti kuģu raksturlielumi. Lai šāda sistēma būtu efektīva, iestādēm un ieinteresētajām pusēm lielā mērā jāiesaistās tās īstenošanā. Tas būs iespējams tikai labi norobežotā zvejas zonā un attiecībā uz precīzi definētu kuģu grupu, kurai ideālā gadījumā ir ekskluzīva piekļuve zvejas vietai.

4. TEHNIKAS ATTĪSTĪBA

Viens no galvenajiem trūkumiem zvejas kapacitātes noteikšanā, par pamatu ņemot kuģu raksturlielumus, ir tas, ka nav iespējams pienācīgi ņemt vērā tehnikas attīstību.

Ir vispārpieņemts, ka mūsdienās parasts zvejas kuģis nozvejo ievērojami lielāku zivju daudzumu nekā līdzvērtīgas tilpības zvejas kuģis pirms 30 gadiem. Tomēr šo fenomenu ir grūti izteikt kvantitatīvi. Dažos pētījumos norādīts, ka zvejas produktivitāte, pateicoties tehnoloģiju sasniegumiem, ik gadu pieaug robežās no 1 līdz 3 %⁸ vai sasniedz pat vēl lielāku skaitli atsevišķiem zvejas veidiem. Tehnoloģiju uzlabojumu piemēri, kas ir sekmējuši šādu faktiskas zvejas kapacitātes pieaugumu ir šādi.

- Regulējama soļa dzenskrūvju vai sprauslu izmantojums nepalielina kuģa jaudu, kā noteikts Kopienas tiesību aktos, bet tas sekmē jaudas izmantojuma efektivitāti. Ar tādu pašu jaudas daudzumu var panākt spēcīgāku tralēšanas vilkspēju vai lielāku kuģošanas ātrumu.
- Elektroniskās zivju meklēšanas ierīces vai ierīces [zvejas] rīku novietojuma kontrolei ir kuģu efektivitātes uzlabojuma piemēri, ko nevar izteikt mērāmos parametros. To pašu var sacīt par elektroniskajām ierīcēm traļa novietojuma kontrolei, kuras sekmē traļa efektīvāku izmantojumu.
- Satelīta datu izmantojums tunzivju krājumu iespējamai noteikšanai ir vēl viens piemērs. Ar šīs tehnikas palīdzību tunzivju zvejas kuģi var samazināt zivju krājumu meklēšanas laiku un vairāk laika veltīt zvejai, tā palielinot nozveju katrā zvejas reisā.
- Jaudīgāks klāja aprīkojums sniedz kuģim iespēju nolaist un pacelt tīklu daudz vairāk reižu dienā, tā sekmējot efektīvu nozveju, lai gan kuģa izmērs, dzinējspēka jauda un dienu skaits, ko kuģis pavada zvejojot jūrā, ir nemainīgs.
- Traļu uzbūve ir daudzkārt uzlabota, lai samazinātu spēku, kāds vajadzīgs to vilkšanai pa ūdeni. Stiprāka materiāla izmantošanas rezultātā ir iespējams izmantot smalkākas šķiedras, un tas mazina traļa pretestības spēju, kad to velk pa ūdeni. Hidrodinamiskā traļa durvju uzbūve un traļa forma arī ir uzlabota, lai mazinātu pretestību, kas sniedz iespēju attiecīgam kuģim izmantot lielāka izmēra trali.

Tehnoloģiju attīstības ietekme uz zvejas kapacitāti, iespējams, ir pārāk sarežģīts jautājums, lai to iekļautu tikai zvejniecības pārvaldības pasākumos. Zvejas kapacitātes pārvaldībai, kur par pamatu ņemts zvejas rīku veids un izmērs, ir tā priekšrocība, ka nav jāsaskaras ar grūtībām noteikt ierobežojumus attiecībā uz zvejas rīkiem.

Standartizācija un tehnikas attīstība

Zvejas kapacitātes un zvejas piepūles kvantitatīva noteikšana un ierobežošana, ņemot par pamatu zvejas rīku raksturlielumus, ietver zināmu zvejas rīku, to izmēru, kā arī citu

⁸ *Report on efficiency and productivity in fish capture operations, ICES Working Group on Fish Technology and Fish Behaviour Report 2004.*

raksturlielumu, piemēram, linuma acu izmēru un āķu formas standartizāciju. Šāda standartizācija var kavēt tehnikas attīstību un rezultātā mazināt zvejas rīku efektivitāti.

5. ZVEJAS DARBĪBAS

5.1. Zvejas darbību definīcija

Zvejas darbības definē kā laiku, kad efektīvi izmanto kuģa zvejas kapacitāti. Kopienas tiesību aktos zvejas darbības ir saistītas ar kuģa veiktajām darbībām un tās mēra dienās. Tomēr dažiem zvejas veidiem tās jādefinē precīzāk, ņemot vērā laiku, kad izmanto zvejas rīkus.

Kuģa darbības

Šo jēdzienu patlaban attiecina uz tunzivju un heka krājumu atjaunošanas plāniem, kā arī uz 2006. gada KPN un kvotu regulas II pielikumu, kur kuģa darbības pārvaldība noteikta, ņemot vērā dienu skaitu, kad kuģis atradies [zvejas] apgabalā un bijis prom no ostas. To attiecina arī uz zvejas piepūles aprēķināšanu saskaņā ar rietumu apgabalu ūdeņiem noteikto pārvaldības režīmu⁹, kad darbību definē, ņemot par pamatu laiku, kad kuģis atradies precīzi definētā apgabalā. Divas iepriekšminētās definīcijas attiecina arī uz kuģiem, kuru osta atrodas netālu no zvejas vietām.

Turklāt papildus iepriekšminētajai definīcijai zvejas darbību noteikumos ir precīzi jādefinē, kā aprēķināt dienu skaitu. Piemēram, ir jānosaka, vai dienu skaitu nosaka, ņemot par pamatu kalendārās dienas vai stundu skaitu, kas dalīts ar 24, un jāpaskaidro, kā rīkoties nepilnu dienu gadījumā.

Zvejas rīku darbības. Iegremdēšanas laiks

Precīzāks un teorētiski labāks rādītājs darbības ilguma noteikšanai būtu faktiskais laiks, kas pavadīts zvejojot, t.i., laiks, kad zvejas rīki atrodas ūdenī aktīvam izmantojumam vai „iegremdēšanas laiks”. Tomēr fiksētu zvejas rīku iegremdēšanas laika pienācīga pārraudzība parasti ir sarežģīta un dārga, jo murdus, tīklus vai citus fiksētus zvejas rīkus var atstāt ūdenī, kamēr kuģis dodas citur vai atgriežas ostā. Tos arī var izvietot viens kuģis, bet savākt – cits kuģis, turklāt tos var izvietot pastāvīgi.

5.2. Darbības reģistrēšana un pārraudzība; zvejas žurnāls

Zvejas žurnālā faktiski jāreģistrē visi dati, kas nepieciešami, lai aprēķinātu darbības dažādā veidā. Kapteiņiem jāieraksta atbilstīgie dati, kas ir atkarīgi no zvejas režīma, saskaņā ar kuru notiek zveja. Divas galvenās datu kopas, kas attiecas uz zvejas darbību ir šādas.

- (a) Kuģa dati: ģeogrāfiskā atrašanās vieta dažādos laikos.
- (b) Dati par zvejas rīkiem: laiks, kas pavadīts, veicot zvejas darbību.

⁹ Padomes 2003. gada 4. novembra Regula (EK) Nr. 1954/2003, kura attiecas uz zvejas intensitātes pārvaldību saistībā ar dažiem Kopienas zvejas apgabaliem un resursiem un ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 2847/93 un atceļ Regulas (EK) Nr. 685/95 un (EK) Nr. 2027/95.

Kuģa darbības pārraudzība jāpamato uz zvejas žurnālā reģistrētajiem datiem un kuģu pārraudzības sistēmas (VMS) datiem. Elektroniska zvejas žurnāla ieviešana sekmētu iespējas nodrošināt darbību precīzu un savlaicīgu pārraudzību.

6. TURPMĀKĀ VIRZĪBA

Ņemot vērā pašreiz spēkā esošos kapacitātes rādītājus, Komisija uzskata, ka zvejas kuģa tilpības, kas izteikta tonnās, definīcija ir atbilstīga un pareizi īstenota, tādēļ tai nav nepieciešami nekādi būtiski grozījumi. Tomēr zvejas kuģu jaudas sertificēšana netiek veikta pienācīgi. Komisijas dienesti turpinās pārrunas ar dalībvalstīm, dzinēju ražotājiem, klasificēšanas iestādēm un zvejniecības pārstāvjiem, lai uzlabotu pašreizējo sertificēšanas sistēmu, kas noteikta ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 2930/86, kas nosaka zvejas kuģu īpašības.

Attiecībā uz kapacitātes un zvejas piepūles rādītāju noteikšanu, par pamatu ņemot zvejas rīku izmēru un īpašības, līdz šim nav panākta nekāda virzība. Jautājums ir tehniski sarežģīts un tā risināšanai vajadzīga ļoti laba pārraudzība un kontrole, tāpēc nepieciešamas turpmākas konsultācijas, lai pienācīgi novērtētu šo iespēju.

Zvejniecība, ko patlaban identificē, ņemot par pamatu zvejas apgabalus, mērķsugas un zvejas rīku veidu, ir labāk sagatavotas tam, lai īstenotu kapacitātes un zvejas piepūles ierobežojumus, ņemot par pamatu zvejas rīku veidu. Šādas zvejniecības atļaujām jāiekļauj maksimālais zvejas darbību skaits, kas veiktas, izmantojot precīzi definētu (standartizētu) zvejas rīku veidu un izmēru. Tomēr ir virkne jautājumu, kas jārisina, pirms šādu pieeju ievieš Kopienas tiesību aktos.

- Pašreizējās zvejas piepūles ierobežojumu savietojamība ar zvejas atļauju specifiskumu, ņemot par pamatu kuģu raksturlielumus, t.i., tilpību tonnās un jaudu.
- Iespēja novērst kapacitātes ierobežojumus, kuriem par pamatu ņemti kuģa raksturlielumi, ja pārvaldības režīms noteikts, ņemot vērā tikai izmantotos zvejas rīkus. Citiem vārdiem sakot, vai zvejas atļauju izsniegšanas sistēmu var izveidot neatkarīgi no kuģu jaudas vai tilpības tonnās?
- Visbeidzot, jānodrošina zvejas piepūles ierobežošanas sistēmas iekļaušana visaptverošā kapacitāti ierobežojošā sistēmā, kas noteikta Kopienas tiesību aktos (iekļaušanas-izslēgšanas režīms).

Kamēr vēl nav zināms pārrunu iznākums, Komisija uzskata, ka situācija, kas raksturīga daudziem Eiropas zvejas apgabaliem, jebkurā gadījumā attaisno tādu pasākumu pieņemšanu, lai novērstu turpmāku zvejas piepūles pieaugumu, ko nodrošina tehnoloģiju uzlabojumi un zvejas rīku pieaugošais skaits.

Rīcības plāns

Attiecībā uz dzinēja klasificēšanu un tilpības mērījumiem tonnās jāparedz turpmāk minētās darbības.

- Priekšlikums, ar kuru konsolidē tilpības, kas izteikta tonnās, mērīšanas noteikumus, kuri patlaban iekļauti Padomes Regulā (EEK) Nr. 2930/86, kas nosaka zvejas kuģu īpašības.
- Konsultāciju turpināšana ar dzinēju ražotājiem un klasificēšanas iestādēm, lai noteiktu labāko tehnisko risinājumu dzinēju jaudas sertificēšanai, kam seko dalībvalstu ekspertu apmaiņa. Ņemot par pamatu minētās pārrunas, Komisija ierosinās priekšlikumu jauniem tiesību noteikumiem attiecībā uz dzinēja jaudu.

Ņemot vērā zvejas rīku raksturlielumu izmantojumu zvejas kapacitātes un zvejas piepūles noteikšanā, Komisija veiks šādas darbības.

- **Gadījumu izpēte** Dalībvalstis ir noteikušas neskaitāmus ierobežojumus dažāda veida un izmēra zvejas rīku izmantojumam valstu, reģionālā vai vietējā mērogā. Pieredze, kas gūta, piemērojot šos pasākumus, būs vērtīgs pamats pārrunām par šādu pasākumu īstenošanu Kopienas līmenī. Vispirms Kopienā no 2007. gada no dalībvalstīm tiks vākta informācija par šādu režīmu raksturīgām iezīmēm. Drīzumā tiks sagatavots pētījums, lai analizētu vienas vai vairāku šādu pārvaldības shēmu rezultātus.
- **Konsultācijas ar dalībvalstīm, ieinteresētajām personām un zinātniekiem.** Komisija paredz 2007. gadā sākt dažādas tikšanās ar ieinteresētajām pusēm un zinātniekiem, lai identificētu zvejniecības, kas ir pielāgotas kapacitātes vai zvejas piepūles ierobežojumu jauno veidu piemērošanai, kas minēti šajā paziņojumā. Zvejniecības zinātniskā, tehniskā un ekonomiskā komiteja (ZZTEK) tiks aicināta sniegt ieteikumus par specifiskiem aspektiem, kas saistīti ar zvejas piepūles novērtējumu, par pamatu ņemot zvejas rīku raksturlielumus.
- **Izmēģinājuma projekti** Komisija izmēģinājuma projekta satvarā ierosinās, lai dažu izraudzītu zvejniecību pārvaldībā tiktu izmantoti tie zvejas piepūles un kapacitātes rādītāji, kas minēti šajā paziņojumā. Šādu izmēģinājuma projektu varētu īstenot 2008. gadā.

7. SECINĀJUMI

Komisija uzskata, ka zvejas kuģu tilpība, kas izteikta tonnās, ir pienācīgs līdzeklis kuģa izmēra noteikšanai, tāpēc tas jāuzskata par atbilstīgu zvejas kapacitātes noteikšanas rādītāju. Tilpību tonnās turpina izmantot, lai novērtētu Kopienas zvejas flotu kopējo kapacitāti. Komisija plāno ierosināt dažus definējuma uzlabojumus, tostarp jaunu tiesību aktu, kurā tiktu konsolidēti pašlaik spēkā esošie noteikumi.

Zvejas kuģa jauda arī ir atbilstīgs zvejas kapacitātes rādītājs, bet pašlaik spēkā esošo Kopienas noteikumu efektivitāte, nav pietiekama. Ievērojami jāuzlabo dzinēja jaudas sertificēšanas procedūra. Attiecībā uz zvejas rīku raksturlielumiem, ja tos izmanto zvejas kapacitātes rādītājus, Komisija īsteno ierosināto darbības plānu, kurā iekļauta gadījumu izpēte, pārrunas ar ieinteresētajām pusēm un izmēģinājumu projektu īstenošana.

Komisija uzskata, ka rīcības plānā ierosinātie pasākumi var sniegt stabilu pamatu, uz ko var balstīt turpmākos lēmumus par to, vai, kad un kādā veidā zvejas rīku raksturlielumi

izmantojami plašāk kā zvejas kapacitātes noteikšanas rādītāji un tādējādi tos var izmantot kā pārvaldības instrumentus, īstenojot kopējo zivsaimniecības politiku.